

Ammatillisista perustutkinnoista työelämään – Arviointi työllistymisen tukemisesta sekä urasuunnittelu- ja työelämävalmiuksista

7.4 Työnantajat

Kehittämiskohteita kartoittava avokysymys oli mahdollista sisällyttää EK:n ja KT:n kyselyihin. Vastaaajia pyydettiin pohtimaan, miten vastavalmistuneiden ammatillisen perustutkinnon suorittaneiden nuorten työllistymistä voitaisiin edistää. EK:n kyselyssä kysymykseen vastasi 77 ja KT:n kyselyssä 55 työnantajan edustajaa. Osassa vastauksista mainittiin useampi kehittämisen kohde. Yhteensä EK:n kyselyssä oli 126 ja KT:n kyselyssä 107 mainintaa. Kehittämisen kohteet jaettiin ammatillisen koulutuksen järjestäjille, työelämällä tai molemmille tahoille osoitettuihin. Lisäksi osa maininnoista oli sellaisia, ettei niitä ollut selkeästi kohdennettu kummallekaan taholle.

Molempien kyselyiden vastaajat mainitsivat useimmiten **ammatillista koulutusta ja koulutuksen järjestäjiä koskevia kehittämisen kohteita** (EK 73 %, KT 63 % kaikista maininnoista) (taulukko 22).

TAULUKKO 22. Työelämän esiin nostamia ammatillisen koulutuksen järjestäjien panostusta vaativia kehittämisen kohteita

Kehittämiskohde	EK:n Osaamisavain		KT:n kysely	
	Osuus maininnoista (%)	Mainintojen määrä (n)	Osuus maininnoista (%)	Mainintojen määrä (n)
Työelämässä oppiminen	18,0	17	25,4	17
Ammatillisen koulutuksen kehittäminen	5,0	5	22,4	15
Ammatillinen osaaminen	32,0	29	19,4	13
Työelämävalmiuksien ja työelämän pelisääntöjen opettaminen	16,0	15	14,9	10
Asennekasvatus	12,0	11	9,0	6
Työnhakutaitojen opettaminen	4,0	4	6,0	4
Muut	12,0	11	3,0	2
Yhteensä	100,0	92	100,0	67

Työelämässä oppimisen osalta vastaajat toivat esiin sen tärkeyttä. Opintoihin toivottiin nykyistä enemmän työelämässä oppimista sekä pidempiä työelämässä oppimisen jaksoja ja mahdollisuutta maksaa palkkaa työelämässä oppimisen ajalta. Toisaalta erityisesti EK:n kyselyyn vastanneet toivoivat myös nykyistä lyhyempiä työelämässä oppimisen jaksoja.

Ammatillisen koulutuksen kehittäminen nousi esiin erityisesti KT:n kyselyyn vastanneiden vastauksissa. Vastaajat katsoivat, että ammatillisen koulutuksen tasoa tulisi nostaa, opettajien osaamista kehittää ja koulutustarjonnan ja koulutuksen tuottaman osaamisen vastata paremmin työelämän tarpeisiin. Molempien kyselyiden vastaajat toivat esille **ammattillisen osaamisen** ja sen saavuttamisen tärkeyttä. Oppilaitoksissa tulisi opettaa enemmän perusasioita ja käytännön taitoja. Valmistuneiden osaamisen tulee vastata tutkinnon perusteissa kuvattua osaamista. Vieraskielisten osalta oppilaitosten tulisi varmistaa riittävä työskentelykielen osaaminen. Myös **työelämävalmiudet, työelämän pelisääntöjen opettaminen** sekä **asennekasvatus** nousivat vastauksissa esiin. Oppilaitosten toivottiin myös **opettavan työnhakutaitoja. Muina**

kehittämisen kohteina vastaajat nostivat esiin muun muassa soveltuvuuskokeiden käyttöönoton ammatillisen koulutuksen opiskelijavalinnoissa.

Molempien kyselyiden vastaajat toivat esille myös asioita, joiden kehittäminen vaatii **koulutuksen järjestäjien ja työelämän panostusta** (EK 12 %, KT 13 % kaikista maininnoista) (taulukko 23).

TAULUKKO 23. Työelämän esiin nostamia ammatillisen koulutuksen järjestäjien ja työelämän yhteistä panostusta vaativia kehittämisen kohteita

Kehittämiskohde	EK:n Osaamisavain		KT:n kysely	
	Osuus maininnoista (%)	Mainintojen määrä (n)	Osuus maininnoista (%)	Mainintojen määrä (n)
Työelämän ja oppilaitosten välisen yhteistyön kehittäminen	81,0	13	50,0	7
Oppisopimuskoulutuksen kehittäminen	13,0	2	43,0	6
Alan houkuttelevuuden kehittäminen	6,0	1	7,0	1
Yhteensä	100,0	16	100,0	14

Vastauksissa nousi esiin erityisesti **työelämän ja oppilaitosten välisen yhteistyön kehittäminen**. Lisäksi mainittiin **oppisopimuskoulutuksen ja alan houkuttelevuuden kehittäminen**.

Molempien kyselyiden vastaajat toivat esiin myös asioita, joiden **kehittäminen on työelämän vastuulla** (EK 5 %, KT 12 % kaikista maininnoista). EK:n kyselyn vastaajan muun muassa toivoivat työnantajilta rohkeutta ottaa työelämässä oppijoita. Molempien kyselyiden vastaajat nostivat esiin uusille työntekijöille tarjottavan tuen, perehdytyksen ja johtamisen tärkeyttä.

EK:n kyselyn vastaajat nostivat esiin myös **työelämän sääntelyä koskevia muutostarpeita** (6 % kaikista maininnoista). Vastaajat esittivät tukien poistoa, minkä nähtiin kannustavan työn vastaanottoon, työllistämisen taloudellista tukemista joko palkkatuen tapaan tai alempaa palkkausta nuorille työuran alussa, irtisanomisten helpottamista ja opintojen aikaisen työskentelyn helpottamista tulorajoja nostamalla.

Lisäksi yksittäiset vastaajat toivoivat muun muassa, että yhteiskunta tarjoaisi työnantajille kannustimia nuorten työllistämiseksi, erillisiä työllistymisratkaisuja jo opintojen aikana niille, jotka eivät voi työllistyä avoimille työmarkkinoille sekä esitettiin huoli nuorten työssä jaksamisesta.